

Handleiding inkoop en social return Ontwikkeling werkt!

Een advies voor het stellen van acceptabele en realistisch social return voorwaarden voor de AV-regio

Van:

Gemeenten: Gorinchem: E. Jongkind, Molenlanden: C. Ermens en VijfHeerenLanden: J. Kooijman
Avres, J. Koolhaas

Datum:

Versie 5 februari 2021
Status: Concept

Social return

Handleiding voor inkopers van de AV-regio

Inleiding

De gemeente waarvoor je werkt wil graag haar inkoopbeleid inzetten om opdrachtnemers maatschappelijk verantwoord te laten ondernemen. Een belangrijk instrument hiervoor is social return (SR), waarmee de gemeente van haar opdrachtnemers verwacht dat zij zich inzetten voor inwoners, die een steuntje in de rug nodig hebben bij het vinden en behouden van werk. Dit is goed voor de inwoners, omdat zij zich ontwikkelen, meedoen in de samenleving en uiteindelijk in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. En het is goed voor de gemeente, die zo op termijn bespaart op het participatiebudget.

Social return is een middel om met werkgevers in gesprek te gaan over inclusief werkgeven (Oftewel: een kans bieden aan mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt).

Inkoopprofessionals van gemeenten hebben een belangrijke rol in het succes van social return. Dat begint met het opnemen van social return als uitvoeringseis. Om jou als inkoper daarin op weg te helpen heeft het Adviespunt SR deze handleiding samengesteld. Hierin vind je een toelichting op de werkwijze van social return en twee concrete hulpmiddelen:

1. De beslisboom- en matrix social return, waarmee je de vorm en de hoogte van de social return verplichting bepaalt;
2. Een uitvoeringsprotocol voor in het programma van eisen van een aanbesteding.

Drie stappen

Het opnemen van een passende social return eis in het programma van eisen en bestaat uit drie stappen.

Die drie stappen lichten we hierna verder toe.

1. Bepalen hoogte en vorm van social return eis

Bij verschillende inkoopopdrachten passen verschillende social return-eisen. Het type opdracht, de looptijd en de hoogte van de aanneemsom spelen hierbij een rol. Kortom: dit is maatwerk. **Maatwerk aan de voorkant levert maatwerk aan de achterkant en daardoor meer social return resultaat!**

Op alle inkoopopdrachten langer dan 3 maanden, een opdrachtwaarde > 100.000 EURO en bij een arbeidscomponent > 30%, is social return van toepassing.

Keuzes en mogelijkheden

Met de beslisboom en matrix social return op pagina 5, kun je per aanbesteding vaststellen hoeveel en welke vorm social return er voor jouw contract proportioneel is. In de matrix zie je de proportionaliteitscriteria, die van belang zijn bij het bepalen van het percentage; arbeid, de mate van specialisatie van die arbeid en de loopduur van het contract. Wanneer je de beslisboom volgt, kom je uit bij één van drie onderstaande opties als contract-eis óf je kiest voor de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) als gunningscriterium. Kies je voor de PSO? Neem dan contact op met de inkoopadviseur van jouw gemeente.

I Social return als contract-eis:

- Optie 1: Substantieel percentage social return groter dan 5% van de opdrachtwaarde. Bijvoorbeeld 10% van de opdrachtwaarde is haalbaar bij bijvoorbeeld catering of schoonmaak
- Optie 2: 5% tot 2% van de opdrachtwaarde. Voor "Werken" hanteren we 2% van de opdrachtwaarde.
- Optie 3: Minimaal of geen social return percentage.

Toelichting op optie 3: Minimaal of geen social return percentage

Als de werkzaamheden specialistisch en van intellectuele aard zijn, is de kans groot dat er geen mensen beschikbaar zijn voor dit werk. Dan neem je geen social return contracteis op in de aanbesteding. Zie je wél kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, kies je voor een minimaal percentage van de opdrachtwaarde. Denk aan 0,5% of 1%. Neem in je overweging mee dat de baten groter moeten zijn dan de kosten.

Bijvoorbeeld:

Bij een aanbesteding accountantsdiensten zijn er beperkte kansen voor MBO-stagiaires niveau 4 met een arbeidsbeperking of hoog opgeleide statushouders met ervaring in die richting. Het betreft meestal een enkele plaatsing bij een opdracht. Dan is het acceptabel en realistisch om 0,5 of 1% van de opdrachtwaarde als social return verplichting te kiezen. Overigens is het zo dat de voor statushouders benodigde aanvullende scholing, meetelt als social return invulling. Een laag percentage social return biedt het Adviespunt SR een kans om met de opdrachtnemer in gesprek te gaan en deze te verleiden socialer te gaan ondernemen.

II Prestatieladder Socialer Ondernemen als gunningscriterium

Duurzaam sociaal ondernemen wordt beloond in de AV-regio. Het instrument dat daarvoor wordt gebruikt is de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). De PSO is een landelijk wetenschappelijk onderbouwd meet- en registratie-instrument en een kwaliteitskeurmerk van [TNO](#), dat inzicht geeft in de mate waarin organisaties meer dan gemiddeld sociaal ondernemen, gericht op de arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. De PSO hanteert dezelfde social return doelgroep als we voor de voor de AV-regio gebruiken. Een PSO-certificaat laat zien dat een organisatie sociaal ondernemen serieus neemt en het waar maakt. Er zijn vier niveaus afhankelijk van de mate waarin organisaties werkgelegenheid bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt: Aspirant-status en trede 1 tot en met trede 3.

De PSO kan als gunningscriterium worden toegepast voor de kansrijke social return inkoopcategorieën: Schoonmaak, groenonderhoud, catering en in beperktere mate voor de GWW. De manier van toepassen en de weging van de PSO bij gunning is maatwerk. De PSO-certificaat trede bepaald de hoogte van de fictieve korting op de inschrijving. Een opdrachtnemer mag ook inschrijven wanneer het een certificaat wil behalen. Neem voor maatwerk advies contact op de inkoper van jouw gemeente.

III Een combinatie van contracteis en gunningscriterium of andere sociale voorwaarden

Bij kansrijke social return inkoopcategorieën met een hoge opdrachtwaarde zijn ook combinatie van opties denkbaar. Bijvoorbeeld een vast percentage social return gecombineerd met een gunningscriterium waarbij de opdrachtnemer punten scoort voor de extra inzet van social return.

Het is ook mogelijk dat een social return percentage wordt vertaald in een concrete vraag die aansluit bij wat de doelgroep nodig heeft en past bij de dienstverlening van de opdrachtnemer.

Bijvoorbeeld:

Voor een raamovereenkomst schoonmaakwerkzaamheden van diverse panden, is de opdrachtnemer gevraagd gedurende de aanbesteding per jaar **minimaal 9 opleidingsplekken** te realiseren voor door Avres geleverde mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (3 groepen van 3 personen). De opleidingsplekken zijn dan de social return verplichting.

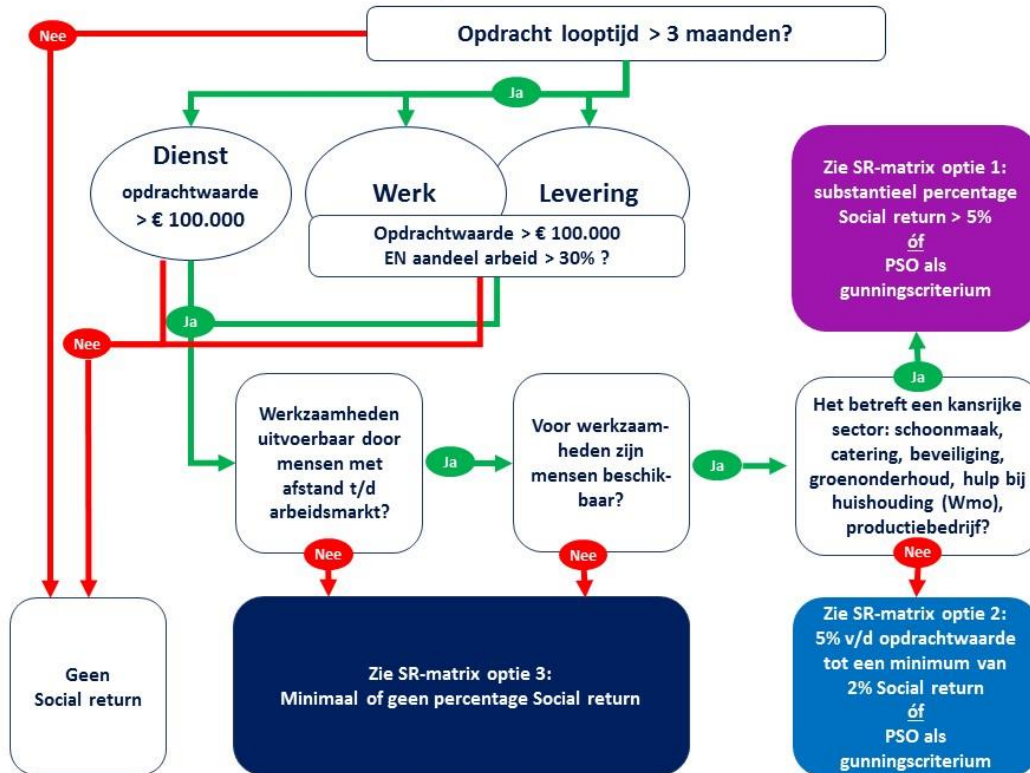
Denk je aan een combinatie van mogelijkheden of andere sociale voorwaarden?

Neem voor maatwerk advies contact op met of met de inkoper van jouw gemeente.

Vorm en percentage bepalen

Je gebruikt de beslisboom en de matrix op de volgende pagina om het social return percentage en de vorm voor jouw aanbesteding te bepalen.

Advies voor vaststellen hoogte en vorm Social return contracteis

OPTIE	SR-eis	Opdracht-check	Mogelijkheden inzet SR:	Toelichting
1	Substantieel percentage SR: Groter dan 5% van de opdrachtwaarde Exact % bestek afhankelijk of PSO als gunningscriterium	☐ Looptijd > 3 maanden ☐ Opdrachtwaarde > 100.000 EURO ☐ Werk & Leveringen: Aandeel arbeid van de opdrachtwaarde > 30% ☐ Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (na aanpassing processen) goed inzetbaar ☐ Avres/ WSP AV-regio heeft mensen beschikbaar ☐ Het betreft een kansrijke sector: Schoonmaak, catering, beveiliging, groenonderhoud, zorg (WMO). Ook een productiebedrijf met lopende band werkzaamheden. Keuze PSO gunningscriterium? inkoper voor advies	De mogelijkheden voor de inzet van social return, in volgorde van voorkeur zijn: 1. Arbeidsparticipatie 2. Arbeidsontwikkeling 3. Inkoop bij/ werk uitbesteden aan SW-bedrijf of sociaal ondernemer 4. Sociale en/of maatschappelijke activiteit (in het kader van verbeteren positie op arbeidsmarkt) Een combinatie van deze mogelijkheden is toegestaan, zolang er een relatie blijft bestaan tot de aanbesteding.	Een groot deel van het eigen personeel van de werkgever behoort al tot de doelgroep.
2	5% van de opdrachtwaarde tot een minimum van 2% Exact % bestek afhankelijk of PSO als gunningscriterium	☐ Looptijd > 3 maanden ☐ Opdrachtwaarde > 100.000 EURO ☐ Werk & Leveringen: Aandeel arbeid van de opdrachtwaarde > 30% ☐ Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in beperkte mate, goed inzetbaar. ☐ Avres/ WSP AV-regio heeft mensen beschikbaar De SR-eis voor Werken is 2% van de opdrachtwaarde Keuze PSO gunningscriterium? inkoper voor advies	Idem bovenstaande.	Bijvoorbeeld een bouwplaatsmedewerker ("Runner"). Die ondersteunt en assisteert bij de uitvoering (uitvoerder, timmerlieden, onderaannemers), van renovatiewerkzaamheden.
3	Minimaal of geen Social return % van de opdrachtwaarde	Eén of meer van onderstaande kenmerken is van toepassing: ☐ Looptijd > 3 maanden ☐ Opdrachtwaarde > 100.000 EURO ☐ Aandeel arbeid van de totale opdracht > 30% ☐ Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt niet zinvol inzetbaar ☐ Avres/ WSP AV-regio heeft geen mensen beschikbaar Overleg met het Adviespunt SR over een passende SR verplichting: 06 57619268	Idem bovenstaande.	Voorbeeld: Specialistische dienstverlening van intellectuele aard. Hoogopgeleide statushouders zijn vaak inzetbaar op dit type werk. Evt. vereiste extra scholing is ook SR-invulling.

Adviespunt SR helpt met maatwerk

Misschien herken je jouw inkoopproject niet direct in de beslisboom. Of misschien roepen bepaalde criteria vragen bij je op. Dan kun je uiteraard altijd contact opnemen met het Adviespunt SR. Aan de hand van een aantal vragen kan het Adviespunt SR een specifiek advies geven over het vaststellen van de vorm en de hoogte van het social return percentage. Bijvoorbeeld ervaring uit het verleden en marktwerking spelen een rol bij het vaststellen van het social return percentage. Het Adviespunt SR levert dan de bijbehorende maatwerk uitvoeringsprotocol aan dat je kunt opnemen in je programma van eisen aan.

2. Neem het uitvoeringsprotocol op in je aanbesteding

Kies je voor een social return contracteis?

Neem dan het “Social return uitvoeringsprotocol” op pagina 7 t/m 20 over in jouw aanbesteding.

Kies je voor de PSO als gunningscriterium?

Neem dan contact op met de inkomer van jouw gemeente voor een maatwerk advies voor jouw aanbesteding.

3. Pas de inleiding van het uitvoeringprotocol aan

Pas de gele velden van de inleiding van het uitvoeringsprotocol aan voor jouw aanbesteding:

a. Pas het percentage aan bij de door jou gekozen optie:

Optie 1: > 5% van de opdrachtwaarde.

Optie 2: 5% tot 2% van de opdrachtwaarde.

Werken: 2% van de opdrachtwaarde.

Optie 3: Minimaal social return percentage.

b. Is er sprake van een raamovereenkomst?

Laat dan de paragraaf ‘Raamovereenkomst’ (optionele tekst) staan en maak een keuze uit optie a of b. Optie a is de meest voorkomende.

Is het geen raamovereenkomst?

Dan verwijder je de tekst hierover in de inleiding.

Na de gunning: aanmelden social return verplichting

Zodra selectie van de opdrachtnemer heeft plaats gevonden, meld je de social return verplichting bij het Adviespunt SR. Je vermeldt de opdrachtwaarde en de social return contracteis op het formulier ‘Aanmelding social return verplichting’. Dit formulier tref je als bijlage (D) in het uitvoeringsprotocol. Je stuurt het formulier vervolgens op naar het algemene mailadres van het Adviespunt SR: secretariaat@avres.nl.

Advies en ondersteuning

Wil je advies over het percentage social return voor jouw aanbesteding? Neem dan contact op met Jacqueline Koolhaas van het Adviespunt SR via 06 57619268 of Jkoolhaas@avres.nl. Zij helpt je graag!

CONCEPT

Social Return Uitvoeringsprotocol

voor opdrachtnemers
van de AV-regio

I Inleiding

De gemeenten van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (de AV-regio) - Vijfheerenlanden, Gorinchem en Molenlanden – vinden maatschappelijk verantwoord ondernemen belangrijk en willen dit stimuleren. Deze gemeenten en Avres zullen daarom, als aanbestedende partij/ opdrachtgever, sociale voorwaarden stellen in de vorm van social return. Uw opdrachtgever vraagt dan van u een tegenprestatie door werkgelegenheid te bieden voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of een bijdrage te leveren aan een activiteit die hun ontwikkeling bevordert.

Door te voldoen aan de social return verplichting levert u als opdrachtnemer een bijdrage aan werkgelegenheid en/of aan de in- en doorstroom door scholing. Ook een andere maatschappelijke bijdrage kan een mogelijkheid zijn. Inwoners in de regio met een kwetsbare arbeidsmarktpositie krijgen dankzij uw bijdrage een kans om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Zo leveren investeringen van gemeenten, naast bedrijfsrendement, ook sociale winst op: *een Social Return*.

Voor deze opdracht, zoals omschreven in het aanbestedingsdocument, moet ten minste [...]% van de opdrachtwaarde exclusief btw ingezet worden voor social return. Het genoemde percentage wordt aan de hand van de inschrijving uitgedrukt in een geldbedrag: In dit geval [...]% social return x opdrachtwaarde. Dit geldbedrag heet de *social return verplichting*. De social return verplichting kan uitsluitend worden ingevuld door middel van de hieronder genoemde mogelijkheden. Alle afspraken in het kader van social return worden in overleg met het Adviespunt SR schriftelijk vastgelegd en maken onlosmakelijk deel uit van de overeenkomst. De invulling van de social return verplichting moet op enigerlei wijze verband houden met de inhoud van de opdracht.

Raamovereenkomst (optionele tekst).

Op deze raamovereenkomst (zoals omschreven in het aanbestedingsdocument) is social return van toepassing. Nader verkregen opdrachten binnen de raamovereenkomst maken integraal onderdeel uit van de totale opdrachtwaarde. Het bepalen van de omvang van de social return verplichting is afhankelijk van de mate waarin de opdrachtwaarde vooraf met zekerheid kan worden bepaald.

Inkoper maakt een keuze uit de opties a of b waarvan a de meest gebruikte is.

a. De omvang van de opdrachtwaarde is op voorhand vrij zeker te bepalen. Voor de social return verplichting wordt over de gehele opdracht (inclusief deelopdrachten) of per deelopdracht vooraf een vast bedrag voor de contractperiode vastgesteld aan de hand van het voor deze opdracht geldende percentage social return. Elke volgende zes maanden (eindigend zes maanden voor het aflopen van de overeenkomst) wordt bekeken of de opdrachtwaarde nog klopt met de eerste berekening. Als de werkelijke omvang van de (deel) opdrachten meer dan 25% afwijkt, beweegt de omvang van de social returnverplichting in hoogte of laagte mee.

b. De omvang van de opdrachtwaarde is op voorhand niet zeker te bepalen. Een eerste prognose voor de social returnverplichting wordt gemaakt op basis van de inschrijving. De prognose is gebaseerd op de waarde van de al verkregen (deel)opdrachten. Zes maanden ná ingang van de overeenkomst wordt bekeken wat de totale waarde van de nadere opdrachten is. Over deze opdrachtwaarde wordt de (voorlopige) social return verplichting berekend aan de hand van het voor deze opdracht geldende percentage social return. Elke volgende zes maanden (eindigend zes maanden voor het aflopen van de overeenkomst) wordt bekeken of de opdrachtwaarde nog klopt met de eerste berekening.

II Mogelijkheden invullen social return verplichting

De mogelijkheden voor de inzet van social return, in volgorde van voorkeur zijn:

1. Arbeidsparticipatie
2. Arbeidsontwikkeling
3. Inkoop bij/ werk uitbesteden aan SW-bedrijf of sociale onderneming
4. Sociale en/of maatschappelijke activiteit (in het kader van verbeteren positie op arbeidsmarkt)

Een combinatie van deze mogelijkheden is toegestaan, zolang er een relatie blijft bestaan tot de opdracht.

U mag als opdrachtnemer gebruik maken van een onderaannemer voor invulling van de social return verplichting, maar u blijft verantwoordelijk voor een correcte invulling en afwikkeling.

Hieronder vindt u een omschrijving van de verschillende mogelijkheden van de Social Return inzet.

1 Arbeidsparticipatie

Arbeidsparticipatie biedt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om werkervaring op te doen. Dit is voor hen een belangrijke opstap naar duurzaam werk. Voor de invulling van de social return verplichting kunt u een medewerker of medewerkers een werkplek bieden. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- U kunt een medewerker alleen opvoeren als invulling van uw social return verplichting, als deze behoort tot de *doelgroep social return* zoals beschreven in de tabel 'Bouwblokmethode'. U vindt die tabel op de volgende pagina.
- Een medewerker telt voor bepaalde tijd mee als social return invulling. In bijlage B treft u een tabel aan met een toelichting.
- U kunt een social return medewerker op twee projecten tegelijk inzetten en voor beide meetellen als social return invulling, zolang u niet dezelfde uren opvoert.
- U kunt een medewerker maar vanuit één doelgroep opvoeren.
- Per week mag u een medewerker voor maximaal 40 uur opvoeren.
- U bent als opdrachtnemer zelf verantwoordelijk voor de invulling van de Social Return Verplichting. Dat betekent onder andere dat als er geen geschikte mensen uit de doelgroep zijn voor uw vacatures, u zelf verantwoordelijk bent voor een andere

invulling. Het adviespunt SR kan u ondersteunen bij het zoeken naar geschikte kandidaten.

Tarieven doelgroepen social return (Bouwblokmethode)

De opdrachtgever rekent bij de invulling van social return met de volgende normbedragen voor mensen die werkzaam zijn bij de opdrachtnemer:

Doelgroep ¹	Uurtarief Op basis van contracturen. Fulltime dienstverband 38 uur (1.976 uur per jaar) ²	Jaartarief Excl. kosten arbeidsontwikkeling, incl. begeleidingskosten en werkgeverslasten
WW met een duur < 1 jaar	€ 7,59	€ 15.000,-
WW met een duur > 1 jaar	€ 17,71	€ 35.000,-
Participatiewet, IOAW, IOAZ	€ 17,71	€ 35.000,-
Geregistreerd in doelgroepenregister UWV	€ 17,71	€ 35.000,-
Niet-uitkeringsgerechtigde jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie	€ 17,71	€ 35.000,-
WIA / WAO/ WAZ	€ 17,71	€ 35.000,-
Wajong	€ 17,71	€ 35.000,-
WSW, inclusief indicatie beschut werk (niet gedetacheerd)	€ 17,71	€ 35.000,-
Bonus 50 jaar of ouder, jonger dan 55, behorend tot de doelgroep	€ 2,53	€ 5.000,-
Bonus doelgroep 55 jaar of ouder, behorend tot de doelgroep	€ 5,06	€ 10.000,-
Leerling BBL niveau 1 + 2	€ 10,12	€ 20.000,-
Leerling BOL niveau 1 + 2	€ 2,53	€ 5.000,-
Leerling VSO / Praktijkonderwijs	€ 17,71	€ 35.000,-
Leerlingen BAL praktijkroute	€ 17,71	€ 35.000,-
Overige stagiaires	€ 1,27	€ 2.500,-
Beschikbaar stellen van een vaste ontwikkelplek in de AV-regio	-	€ 20.000,-

Dienstverband onbepaalde tijd behorend tot de doelgroep (met uitzondering van “overige stagiaires”): € 35.000,- eenmalig extra op bovenstaande bedragen op basis van 38-urige werkweek.

¹ Met uitzondering van de leeftijdsgebonden bonus is een medewerker in maximaal één categorie ingeschaald.

² Tarieven zijn all-in tarieven inclusief begeleidingskosten en werkgeverslasten. Fulltime is gedefinieerd als minimaal 38 uur per week (1976 uur per jaar).

In de bijlagen vindt u:

- Een toelichting op gebruikte afkortingen en definities - bijlage A.
- Een overzicht van doelgroepen social return – bijlage B
- Rekenvoorbeelden - bijlage C.

Voor invulling social return in het kader van arbeidsparticipatie, kunt u ook opvoeren:

1. Een interne jobcoach opleiding zoals de HARRIE training van FNV-jongeren, telt mee als social return invulling. De daadwerkelijk gemaakte kosten excl. btw mogen worden ingebracht.
2. In geval van detachering via een sociale werkvoorziening (in de AV-regio is dat Avres) wordt de volledige detacheringsvergoeding excl. btw meegeteld. In alle andere gevallen wordt de detacheringsvergoeding gebaseerd op de loonkosten excl. btw van de gedetacheerde medewerker (en niet het commerciële detacheringstarief).
3. Bij opdrachten met een contractwaarde groter of gelijk aan € 500.000,- kan de social return verplichting voor maximaal 50% worden ingevuld met de inzet van leerlingen.
4. Voor het permanent beschikbaar stellen van een ontwikkelplek kan 20.000 EURO worden opgegeven voor social return invulling. Voorwaarde is dat een passend takenpakket, werkinstructie, integratie, functioneren, ontwikkelen en begeleiding van tevoren met de het Adviespunt SR is overeengekomen.

2 Arbeidsontwikkeling

Naast arbeidsparticipatie heeft social return tot doel de arbeidsontwikkeling van medewerkers te bevorderen en de arbeidsmarktpositie van hen versterken. Onder arbeidsontwikkeling worden activiteiten verstaan in het kader van om-, her- en bijscholing. Arbeidsontwikkeling vindt altijd plaats in combinatie met werk. U kunt training en scholing inzetten als Social Return. De ontwikkeling kan gericht zijn op vakinhoudelijke kennis maar ook op het verkleinen of wegnemen van bijvoorbeeld taalachterstanden. Inzet op taalontwikkeling (bijvoorbeeld een cursus voorkomen en verminderen laaggeletterdheid) wordt aanvullend gewaardeerd.

U kunt arbeidsontwikkeling als social return opvoeren als u aan de volgende voorwaarden voldoet:

1. De scholing/training plaats vindt in combinatie met werk in dienstverband;
2. U kunt met een erkend diploma of certificaat aantonen dat een medewerker een ontwikkelstap heeft gemaakt;
3. U kunt een factuur van de gemaakte opleidingskosten overleggen, exclusief btw, reis- en verblijfkosten;
4. Het moet gaan om een medewerker die binnen de doelgroepen van social return valt (zoals omschreven in het bouwblok). Dat kan ook een medewerker betreffen die al enige tijd in dienst is bij uw organisatie.

Arbeidsontwikkeling (doelgroepen bouwblok)	Tarief
Vakinhoudelijke training en/ of coaching	Op basis van gefactureerde kosten
Taaltraining	Op basis van gefactureerde kosten tot een max. van € 2.000,00

In overleg met het Adviespunt SR kunt u maatwerk afspraken maken over (interne) opleidingen, die niet worden afgesloten met een erkend certificaat of diploma.

3 Inkopen bij/ Werk uitbesteden aan Sociale Werkvoorziening of sociale onderneming

U kunt als social return invulling een sociale inkoopopdracht plaatsen of werkzaamheden uitbesteden aan de sociale werkvoorziening (in de AV-regio is dat Avres) of een sociale onderneming. Om als sociale onderneming erkend te worden, moet de onderneming:

1. Een certificaat PSO 30+ van [TNO](#) overleggen of een gelijkwaardige accountantsverklaring waaruit blijkt dat minstens 30% van de werknemers mensen zijn met een afstand tot de arbeidsmarkt;
2. Aantonen dat tenminste 50% van de totale inkomsten voortkomt uit de verkoop van producten en diensten.

Over de invulling gaat de opdrachtnemer in overleg met het Adviespunt SR. Bij een inkoopopdracht wordt het factuurbedrag, exclusief materiaalkosten en btw opgevoerd.

4 Sociale en/ of maatschappelijke activiteit

U kunt ook door het uitvoeren van een of meerdere maatschappelijke activiteiten invulling geven aan de social returnverplichting. Het gaat om inzet (in natura) door het verrichten van activiteiten die:

1. Arbeidsparticipatie of vakmanschap bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan gastlessen over bedrijf, branche of sector of bedrijfsbezoeken;
2. Brede maatschappelijke opgaven ondersteunen gericht op (arbeids)ontwikkeling met als doel de (arbeids)participatie van mensen te vergroten. Dit kan gaan om activiteiten gericht op taalontwikkeling van mensen, het bestrijden van eenzaamheid/sociaal isolement of een bijdrage aan de armoede- en schuldenaanpak.

Tarieven maatschappelijke activiteiten

Gastless over bedrijf, branche of sector	€ 250,- per les	Gemiddeld 2 uur per les. Voorbereiding en reistijd worden niet meegerekend.
Bedrijfsbezoek	€ 500,- per dagdeel	Gemiddeld 4 uur per bezoek. Voorbereiding en reistijd worden niet meegerekend.
Train de trainer. Als opdrachtnemer begeleidt u een docent in bedrijfs-, branche- of sectorontwikkelingen	€ 500,- per dagdeel	Gemiddeld 4 uur per training. Voorbereiding en reistijd worden niet meegerekend.
Activiteiten gerelateerd aan het ondersteunen van mensen gericht op arbeidsparticipatie (bijvoorbeeld activiteiten in het kader van armoedebestrijding,	€ 500,- per dagdeel	Gemiddeld 4 uur per activiteit. Voorbereiding en reistijd worden niet meegerekend.

schuldhulp en eenzaamheidsbestrijding)		
--	--	--

De tarieven zijn berekend op basis van de inzet van één medewerker. Het is mogelijk dat er meerdere medewerkers betrokken zijn bij het organiseren en uitvoeren van de maatschappelijke activiteit. In overleg met het Adviespunt SR kan ook de inzet van meerdere medewerkers worden gewaardeerd.

Voor andere vormen van sociaal-maatschappelijk verantwoorde invulling van de social return verplichting brengt u de daadwerkelijk gemaakte kosten in excl. btw. De accountmanager social return beoordeelt dit.

We vragen u als opdrachtnemer om vooraf een onderbouwd voorstel met urenspecificatie in te leveren bij het Adviespunt SR. In overleg bepalen we vervolgens de definitieve waardering van de activiteit. Opdrachtnemer levert na afloop van de activiteit bewijsstukken in om aan te tonen dat de activiteit(en) is (zijn) uitgevoerd.

III Procedure na gunning

- A. U legt met de opdrachtgever het social return bedrag schriftelijk vast.
Zie hiervoor bijlage A.
- B. Binnen veertien (14) kalenderdagen na definitieve gunning van de opdracht, neemt u als opdrachtnemer contact op met het Adviespunt SR, waarbij u uw SR verplichting kenbaar maakt door bijlage A toe te zenden naar secretariaat@avres.nl
- C. Adviespunt SR komt bij u langs om met u de eerste ideeën over invulling te bespreken en stelt een link ter beschikking naar het registratiesysteem waarin u verplicht bent u opdracht en de voortgang te registreren.
- D. U maakt een plan van aanpak waarin is opgenomen op welke wijze de social return verplichting wordt ingevuld. U bespreekt dit plan binnen veertien (14) dagen na ontvangst van het plan van aanpak door het Adviespunt SR. Met social return streven we in eerste instantie naar directe werkgelegenheid: een arbeids- ontwikkelplek bij de opdrachtnemer en/ of op de opdracht. Wanneer directe social return invulling niet passend is, maakt u een plan voor alternatieve social return invulling. Eventueel zijn meerdere vervolgspraken nodig om tot werkafspraken of een plan te komen.
Het Adviespunt SR is bereikbaar via secretariaat@avres.nl of tel 0183655611

IV Tijdstermijn van social return invulling

Invulling van social return-opdrachten wordt gerealiseerd binnen de periode van de opdracht, tenzij partijen in wederzijds overleg een andere einddatum van de looptijd invulling social return overeenkomen. Mits er een relatie met de opdracht blijft bestaan kan realisatie ook plaatsvinden binnen de bestaande bedrijfsvoering of bij een onderaannemer of toeleverancier.

Uitgangspunt is om de opdracht na afronding van de werkzaamheden definitief af te rekenen. Daarvoor is het nodig dat beoordeeld kan worden in welke mate de social return verplichting is gerealiseerd.

Van de invulling binnen de periode van de opdracht kan, worden afgeweken in het kader van duurzame plaatsing van een kandidaat. Indien opdrachtnemer bij het verstrijken van de

opdracht kan aantonen dat de plaatsing zal voortduren na deze periode, mag deze periode worden meegerekend voor de invulling van de social return verplichting. Dit gebeurt altijd in overleg met de accountmanager social return en de contractbeheerder van de opdrachtgever.

V Niet nakomen social return verplichting

De verantwoordelijkheid voor de invulling van de social return verplichting en het (tijdig) aanleveren van gevraagde gegevens in het registratiesysteem, ligt volledig bij de opdrachtnemer. Bij het niet voldoen aan de verplichting wordt bij de eindafrekening van de opdracht het niet ingevulde bedrag van de social return verplichting ingehouden, of wordt deze nadien direct opeisbaar en invorderbaar door de opdrachtgever.

Met opdrachtnemer wordt tijdig contact opgenomen om te bespreken of alsnog invulling gegeven kan worden aan de openstaande verplichting.

VI Rapporteren en verantwoording social return

U rapporteert zelf de invulling van uw social return verplichting. U doet dit in een online monitoringsysteem van InterPactum en voert er relevante bewijsstukken in. U krijgt van het Adviespunt SR een inlogcode voor toegang tot het registratiesysteem. Aan de hand van het registratiesysteem wordt geregistreerd en gecontroleerd of aan de afgesproken social return-verplichting wordt voldaan.

In dit registratiesysteem voert u medewerkers in, die werkzaamheden bij u uitvoeren in het kader van de social return verplichting. Ook toont u hier aan dat die medewerkers onder één van de doelgroepen vallen. Dit kan door middel van een doelgroepenverklaring of een bewijs voor toekenning social return uitkering, in combinatie met een loonstrook of arbeidsovereenkomst. Het Adviespunt SR controleert deze gegevens op doelgroep, startdatum en de periode dat de persoon in kwestie er werkt. Een kopie van de loonstrook en/ of arbeidsovereenkomst kan ter controle worden opgevraagd.

Voor controle van de inzet van een stagiaire overlegt u een door de school erkende en ondertekende stageovereenkomst, waarin het niveau van de opleiding is opgenomen. Deze stageovereenkomst kunt u uploaden in het registratiesysteem.

Facturen voor opleidingen in het kader van arbeidsontwikkeling, waardering voor maatschappelijke activiteiten en inkoopopdrachten voert u in het monitoringsysteem, in afstemming met de opdrachtgever. De opdrachtgever controleert deze facturen en accordeert ze.

Bewaar de bewijsstukken en onderbouwingen van de invulling van social return goed. U verleent als opdrachtnemer medewerking aan eventuele verificatieonderzoeken door de accountmanager social return.

U kunt de uren ter invulling van de social return-verplichting per maand, kwartaal, half jaar of jaar invoeren, maar uiterlijk zes weken na de betreffende verloningsperiode. Het Adviespunt SR heeft het recht om de betreffende uren, welke na de deadline van zes weken worden opgevoerd, niet mee te tellen voor de invulling van de social return-verplichting. In het registratiesysteem is de realisatie ten opzichte van de social return-verplichting inzichtelijk.

Als het Adviespunt SR afwijkingen constateert, neemt de accountmanager social return contact met u op.

VII Algemene Verordening Gegevensbescherming

U moet op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de medewerker(s) informeren dat u persoonsgegevens invoert voor de verantwoording van de social return-verplichting.

U voert immers hun gegevens en werkzaamheden op in het kader van de Social return verplichting. Het Adviespunt SR heeft beveiligingsmaatregelen getroffen om deze persoonsgegevens te beschermen in het registratiesysteem. Het Adviespunt SR vraagt alleen persoonsgegevens op die strikt noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de monitoring van de social return-verplichting. In een formele overeenkomst mag van de persoonsgegevens alleen de naam, geboortedatum, postcode en het type uitkering (en begindatum en einddatum van de uitkering) zichtbaar zijn van de betrokken medewerker. Teveel ingevoerde gegevens worden na een periode van vier weken uit ons systeem verwijderd.

VIII Advies en ondersteuning

Het Adviespunt SR is er voor u als opdrachtnemer om u bij te staan met advies over het invullen van uw Social Return verplichting en monitoren van de uitvoering in haar registratiesysteem. Het Adviespunt SR maakt onderdeel uit van het WerkgeversServicepunt AV-regio (WSP AV-regio); een samenwerkingsverband van uitvoeringsorganisatie Avres, Regionaal Arbeidsmarktplatform AV-regio en het UWV.

Wilt u advies over de invulling van uw Social Return-verplichting?

Neem dan contact op met Adviespunt SR via 0183655611 of secretariaat@avres.nl. Wij helpen u graag!

IX Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

De opdrachtgever kan, indien de toepassing van bepalingen in deze beleids- en uitvoeringsregels in de individuele situatie tot onbillijkheden leidt, alsmede bij onvoorziene omstandigheden, geïndividualiseerd afwijken van deze regels.

X Inwerkingtreding en werking

Dit uitvoeringsprotocol Social Return AV-regio is vastgesteld op X-X-2020 door ...

Dit uitvoeringsprotocol treedt in werking op X-X- 2020.

Bijlage A Definities

1. Niet-uitkeringsgerechtigde (nug): iemand die staat ingeschreven als niet werkend-werkzoekende bij het UWV, geen uitkering ontvangt, en een indicatie heeft voor het doelgroepenregister, óf een jongere tussen 16 en 27 jaar die staat ingeschreven als niet werkend-werkzoekende bij het UWV, geen uitkering ontvangt met of zonder indicatie doelgroepenregister.
2. Onder BBL wordt verstaan Beroeps Begeleidende Leerweg. Bij een BBL-opleiding wordt werken en leren gecombineerd met een werkleertraject. Dit betekent meestal 1 dag per week naar school en 4 dagen per week werken bij een erkend leerbedrijf.
3. Onder BOL wordt verstaan Beroeps Opleidende Leerweg. Bij een BOL-opleiding wordt leren en werken gecombineerd. Het werken is dan in de vorm van een stage, meestal 1 dag per week, zodat ervaring in de praktijk wordt opgedaan.
4. Onder VSO wordt verstaan voortgezet speciaal onderwijs. Dit is onderwijs voor jongeren met een beperking.
5. Onder PRO wordt verstaan praktijkonderwijs, bedoeld voor leerlingen van 12 t/m 18 jaar die moeite hebben met leren op de traditionele manier. De leerling heeft een leerachterstand van drie jaar of meer op Inzichtelijk rekenen en/of Begrijpend lezen en/of Technisch lezen en/of Spellen.
6. Onder BAL wordt verstaan Beroeps Alternatieve Leerweg. Bij een BAL-opleiding volgt student een van tevoren afgesproken deel van een mbo-opleiding/ branche-opleiding. Het betreft werkzoekenden en werkenden van wie op voorhand duidelijk is dat een mbo-diploma (van entree of hoger mbo niveau), een mbo-certificaat of branche-opleiding vooralsnog niet haalbaar is. De focus van dit maatwerktrajecten ligt op praktijkgedeelte van het mbo (BPV) dat aansluit bij de vraag van werk(gevers).
7. Onder een WSW-gerechtigde wordt verstaan iemand, die arbeidsgehandicapt is en is geïndiceerd voor de Wet Sociale Werkvoorziening. Personen met een indicatie “beschut werk” op grond van de Participatiewet worden aan deze groep gelijkgesteld.
8. Een ontwikkelplek wordt ingezet voor iemand uit de doelgroep social return die zich ontwikkelt in het kader van oriëntatie- of werkervaring. Ook Niet-uitkeringsgerechtigden ouder dan 27 jaar vallen hieronder. Een plek wordt meestal aangegaan voor 3 maanden (kan ook korter) met optie tot verlenging mits onderbouwt. De maximale duur van een ontwikkelplek:
 - a. Zonder onderliggende uitkering is dat 12 maanden evt. onbepaalde tijd;
 - b. Met een onderliggende uitkering (Avres of UWV) is dat maximaal 6 maanden. In overleg met de uitkerende instantie evt. langer.
9. Onder loonkosten worden verstaan de brutoloonkosten, plus de directe werkgeverslasten.
10. De contractbeheerder is verantwoordelijk voor het afgesloten contract tussen de aanbestedende dienst als opdrachtgever en de opdrachtnemer.
11. De opdrachtgever is de aanbestedende partij die de opdracht in de markt zet.
12. De opdrachtnemer is de contractant die de opdracht uitvoert met een social return verplichting.
13. De accountmanager social return is de persoon die binnen of namens de opdrachtgever verantwoordelijk is voor de uitvoering, invulling en coördinatie van social return. De taken van de accountmanager zijn advisering, facilitering en monitoring. De accountmanager is het aanspreekpunt voor de opdrachtnemer ten aanzien van de social returnverplichting en stemt dit af met de contractbeheerder.
14. PSO staat voor Prestatieladder Socialer Ondernemen, een keurmerk van TNO (Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk Onderzoek) en het wordt uitgegeven door PSO Nederland (www.pso-nederland.nl).
15. Een sociale onderneming is een onderneming zoals omschreven in artikel 2.82 Aanbestedingswet 2016: *‘(...) sociale werkplaatsen en (...) ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben, of de uitvoering ervan voorbehouden in het kader van programma’s voor beschermde arbeid, mits ten minste 30% van de werknemers van deze werkplaatsen,*

ondernemingen of programma's gehandicapte of kansarme werknemers zijn'.³ De sociaal onderneming moet aantonen dat tenminste 50% van de totale inkomsten voortkomt uit de verkoop van producten en diensten.

16. De opdrachtwaarde: de totale waarde van de opdracht, exclusief btw, inclusief eventuele opties of verlengingen van de overeenkomst.

CONCEPT

³ 30% wordt gemeten in FTE, de onderneming dient dit aan te tonen door het overleggen van een PSO 30+ certificaat (of vergelijkbaar) of een accountantsverklaring. Het hoofdoel wordt aangetoond door de statuten of inschrijving KvK. Voor de definitie van gehandicapte of kansarme werknemers wordt aangesloten bij de definitie die Pianoo geeft: <https://www.pianoo.nl/nl/metrokaarten/metrokaart-sociaal-domein-faq/hoe-zit-het-inkoopproces-elkaar/wie-vallen-er-onder-de>

Bijlage B Doelgroepen social return

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de werving van personen uit de doelgroepen of voor de alternatieve invulling van social return. De volgende doelgroepen uit de volgende regelingen tellen mee als invulling voor social return.

Regeling	Omschrijving	Tijdsduur meetellen als social return
Participatiewet/ IOAW/IOAZ	Personen die vóór instroom een bijstandsuitkering ontvingen van een gemeente.	Deze tellen vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer nog drie jaar na instroom mee voor social return, zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
Niet-uitkerings-gerechtigde	Personen die vóór instroom vallen onder de definitie van niet-uitkerings-gerechtigde.	Deze tellen vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer nog drie jaar na instroom mee voor social return, zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
WAO/WIA/ WAZ/ Wajong	Alle personen die vóór instroom bij de organisatie op grond van een claimbeoordeling volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn verklaard of dat zijn op basis van een jonggehandicapte status.	Zolang personen een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen, blijven ze volledig meetellen voor social return, vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
Niet-uitkeringsgerechtigde jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie	Jongeren in een kwetsbare positie die geen onderwijs meer volgen en die geen startkwalificatie hebben behaald (dat is een diploma op minimaal mbo-2 niveau).	Personen met uitgangspositie WW tellen nog drie jaar na instroom bij opdrachtnemer mee voor social return, en zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
WSW / indicatie beschut werk	Personen tellen mee op grond van indicatiebeschikking SW of beschut werk op grond van de Participatiewet.	Personen met een indicatiebeschikking blijven meetellen voor social return zolang de indicatie geldig is, vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
WW	Personen met als uitgangspositie 'WW-uitkering' tellen pas mee als ze vóór instroom minimaal een half jaar een WW-uitkering ontvingen. Als een persoon tijdens zijn recht op een WW-uitkering weer aan het werk gaat en binnen 26 weken opnieuw werkloos wordt, loopt de oude uitkering weer verder (herleving van de uitkering) voor de duur die de werkloze nog te goed had. In dit geval telt voor social return de uitkeringsduur vóór het weer aan het werk gaan mee met de duur van de WW na het opnieuw werkloos worden (dit moet bij elkaar ook minimaal een half jaar zijn).	Personen met uitgangspositie WW tellen nog drie jaar na instroom bij opdrachtnemer mee voor social return, en zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.
BBL/BOL niveau 1 en 2 + VSO/PRO	Personen die een leer/werkovereenkomst (BBL) of een stageovereenkomst (BOL) hebben die opleidt tot niveau 1 of tot niveau 2, dan wel leerlingen VSO/PRO die een stage-overeenkomst hebben voor een arbeidstoeleidsstage.	Vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer cq gedurende de stageperiode bij de opdrachtnemer.
Doelgroep-register	In het doelgroepregister (UWV) staat iedereen geregistreerd die tot de doelgroep van de banenafpraak behoort.	Vanaf het moment van instroom bij opdrachtnemer tot einde registratie in het doelgroepregister, zolang ze werkzaam zijn bij de opdrachtnemer.

Bijlage C **Rekenvoorbeelden**

Voorbeeld 1

Opdrachtwaarde:	€ 1.000.000,-	
Social return verplichting:	5%	
Social return verplichting in geld:	€ 50.000,-	
Totale looptijd van de opdracht	1 jaar	
Een optie om de social return verplichting in te vullen is dat de opdrachtnemer een medewerker uit de doelgroep > 1 jaar in WW aanneemt, die 50 jaar is en daarnaast een leerling BBL niveau 2 aanneemt, beide op basis van fulltime dienstverband voor minimaal één jaar. De rekensom is dan als volgt (afgeronde bedragen):		
1. Eén medewerker doelgroep > 1 jaar in WW fulltime: 1 jaar * 1976 * € 17,71		€ 35.000,-
1a. Aangezien deze medewerker 50+ is:		€ 5.000,-
2. Eén leerling BBL niveau 2: 1 jaar *		€ 20.000,-
	Totaal	€ 60.000,-
Door gebruik te maken van deze optie heeft de opdrachtnemer de social return verplichting volledig ingevuld.		

Voorbeeld 2

Opdrachtwaarde:	€ 375.000,-	
Social return verplichting:	5%	
Social return verplichting in geld:	€ 18.750,-	
Totale looptijd van de opdracht	4 maanden (= 17 weken)	
Een optie om de social return verplichting in te vullen is dat de opdrachtnemer een medewerker uit de doelgroep garantiebaan (voor 20 uur per week), een Participatiewet (bijstandsgerechtigde) fulltime aanneemt en daarnaast een leerling VSO stage laat lopen. De rekensom is dan als volgt: (afgeronde bedragen):		
1. Eén medewerker doelgroep garantiebaan (20 uur p.w.): 17 weken * 20 uur * € 17,71		€ 6.021,-
2. Eén medewerker doelgroep Participatiewet bijstandsgerechtigde (fulltime): 17 weken * 32 uur * € 17,71		€ 9.634,-
3. Een lascursus voor de medewerker die valt onder de doelgroep garantiebaan		€ 3.500,-
	Totaal	€ 19.155,-
Door gebruik te maken van deze optie heeft de opdrachtnemer de social return verplichting volledig ingevuld.		

De SR-monitor berekend automatisch aan de hand van de doelgroep uit het bouwblok en het aantal gewerkte uren in de rapportage periode, het SR-bedrag van de invulling.

Bijlage D

Terugkoppeling door opdrachtgever en opdrachtnemer aan Adviespunt SR na gunning

Aanmelding social return verplichting (in te vullen door inkoop van de gemeente)

Contractnaam : Aanbesteding _____

i.o. met kenmerk _____

Gemeente :
Inkoper Naam :
Telefoonnummer :
Email Adres :

Project leider :
Telefoonnummer :
Email Adres :

Opdrachtnemer :
Contactpersoon :
Adres gegevens :
Telefoonnummer :
E-mail adres :

Contractperiode :

De Overeenkomst heeft een looptijd van _____

Het betreft de periode _____ dd/mm/jjjj tot en met _____ dd/mm/jjjj.

Totale opdrachtwaarde: € _____ waarvan

[...] % van de totale opdrachtwaarde voor Social Return is € _____

Stuur dit formulier op naar secretariaat@avres.nl